

Zoveelste beer op de weg naar het provisieverbod

Van onze redacteur
Amsterdam

'Tussen droom en daad staan weten in de weg en praktische bezwaren.' Deze zin uit een gedicht van Willem Elsschot is bij uitstek geschikt om de aanloop naar het provisieverbod te typeren. De tussenpersonen en verzekeraars kunnen er over meepraten.

In de afgelopen twee jaren heeft Robert-Jan van Loon van Adfiz 'bepaald niet stilgezeten'. Met dit eufemisme probeert de adjunct-directeur van de belangenclub van tussenpersonen de hoge druk waaronder hij moet werken, iets te relativeren.

Al zijn inspanningen stonden en staan nog steeds in het teken van het provisieverbod dat per 1 januari volgend jaar moet ingaan. Het gaat om een van de grootste naoorlogse veranderingen in de financiële sector.

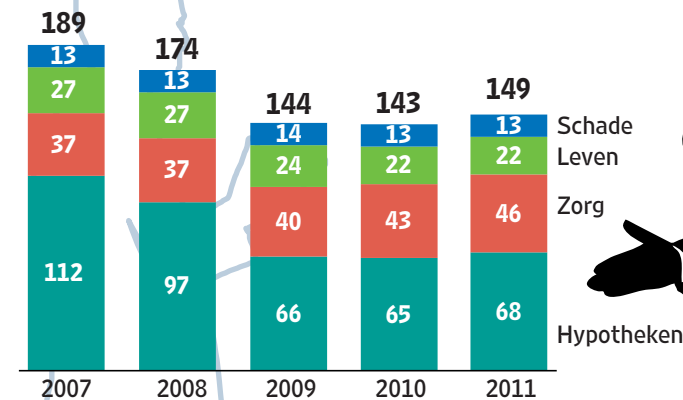
Verzekeraars en banken mogen de financiële tussenpersonen vanaf de eerste dag van het nieuwe jaar niet meer via provisie betalen. De tussenpersonen (of intermediairs) moeten hun advieskosten rechtstreeks bij de klant in rekening brengen. Een verandering die banken, verzekeraars en tussenpersonen over zichzelf hebben afgeroepen door het provisiestelsel te laten ontsporen.

Van Loon heeft evenwel ervaren dat een provisieverbod gemakkelijker is af te kondigen, maar moeilijker is in te voeren. Een systeem veranderen dat decennialang de verhoudingen tussen verzekeraars en tussenpersonen heeft gevormd, blijkt weerbarstiger dan gedacht — helemaal als de intermediairs onderling verdeeld zijn over de noodzaak van het provisieverbod.

Na gesteggel over de gespreide betaling van advieskosten, wel of geen btw op adviesdiensten en de gelijke concurrentieverhoudin-

Tussenpersoon in de knel

De verzekerings- en hypotheekmarkt stagneert, de beroepsgroep wordt kleiner. Omzet, in € mrd

Verwachting aantal deelvergunningen financiële intermediairs

gen met verzekeraars die rechtstreeks aan de consument verkopen, zijn drie maanden voor het ingaan van het verbod nog steeds niet alle problemen opgelost.

Vorige week diende zich een

Door invoering van het provisieverbod ziet de klant straks heel duidelijk wat hij voor advies betaalt

nieuwe verrassing aan. In het zoveelste overleg met de Tweede Kamer over het verbod op provisies maakte demissionair minister Jan Kees de Jager van Financiën duidelijk dat de fiscale aftrekbaarheid van de advieskosten voor lijfrentes en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen op losse schroeven staat. Een ordinaire bezuinigingsmaatregel, aldus Van Loon van Adfiz, die de hete adem van zijn kritische en onrustige achterban al weer in zijn nek voelt.

De aankondiging van De Jager is

een tegenvaller voor de tussenpersonen, die vanaf volgend jaar moeten bestaan van wat de klant overheeft voor hun advies. Maar ook een tegenvaller voor de verzekeraars, die het voor hun afzet vaak moeten hebben van de tussenpersoon. Die klant betaalde trouwens altijd al, maar merkte dat niet; de provisie zat in de — aftrekbare — premies van de lijfrente of verzekering versleuteld. Nu het provisiestelsel wordt opgedoekt, verdwijnen de advieskosten uit de premies.

De klant ziet dus vanaf volgend jaar heel duidelijk wat hij voor advies betaalt. Dat zal wennen zijn, helemaal als die kosten niet aftrekbaar zijn. De verzekeraars die via intermediairs verkopen en de

Opmerkelijk genoeg lijkt de overheid niet zo principieel te zijn in zijn bezuinigingsdrift als het lijkt

tussenpersonen zelf vrezen dat veel klanten zullen grijpen naar de doe-het-zelfvariant: een 'execution only'-product kopen. Oftewel: een lijfrente of arbeidsongeschiktheidsverzekering zonder advies in te winnen.

Van Loon: 'Met het provisieverbod wil de overheid juist bereiken dat de consument goed en onafhankelijk advies krijgt bij de aanschaf van complexe financiële producten. Door de aftrekbaarheid af te schaffen, bereikt de minister het tegendeel.'

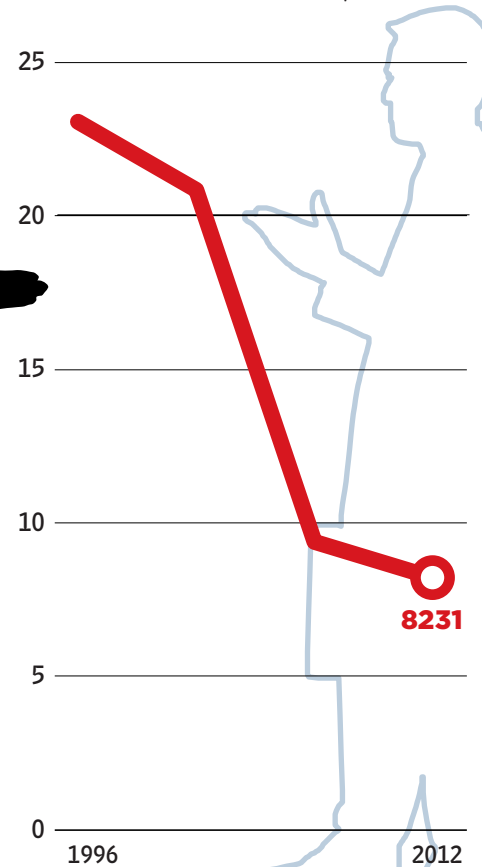
De verwachting is dat het aantal tussenpersonen door het provisieverbod (zie illustratie hiernaast) verder zal dalen. In een tijd waarin de verkoop van financiële producten al sterk onder druk staat, zou afschaffing van de fiscale aftrek van de advieskosten (de premie blijft wel aftrekbaar) een extra tegenvaller zijn. Lijfrentes worden vaak gebruikt als aanvulling op pensioenvoorzieningen. Met collectieve pensioenen die onder druk staan, kan een aanvullend pensioen in de toekomst voor veel mensen geen overbodige luxe zijn.

Opmerkelijk genoeg lijkt de overheid niet zo principieel te zijn in haar bezuinigingsdrift als het lijkt. Staatssecretaris Frans Weeters van Financiën wil nog wel een keer nadenken als de tussenpersonen bereid zijn de in rekening gebrachte en keurig door een accountant gecontroleerde advieskosten digitaal aan te leveren bij de fiscus, die ze dan kan gebruiken voor de Vooringevulde Aangifte.

Het gaat volgens Van Loon om een administratieve en financiële last die voor de tussenpersonen nauwelijks te dragen is. Maar veel keuze zullen de tussenpersonen vermoedelijk niet hebben; de optie van niet-aftrekbare advieskosten lijkt ongunstiger.

Het zal vermoedelijk niet de laatste beer op de weg zijn. De tijd dringt echter. Over drie maanden gaat het verbod al in.

Aantal financiële intermediairs, x1000

RJM / Bron Adviesbureau Fred de Jong, Baken, adviesgroep ©fdi.

